

عکس: ایران

پروفسور «پل پیلا» استاد دانشگاه جرج تاون و عضو پیشین شورای اطلاعات ملی آمریکا:

عضویت در بریکس تحریم‌های ضدایرانی را خنثی می‌کند

- ✓ عضویت در شانگهای و بریکس به تضعیف آثار تحریم‌ها بر ایران منجر می‌شود
- ✓ ایجاد ارز کشورهای عضو بریکس، هرچند دشوار اما ممکن است
- ✓ دلار، به ایالات متحده امکان استفاده به عنوان ابزاری اقتصادی برای تحریم‌های بانکی علیه کشورها را می‌دهد

گفت‌وگو

پروفسور «پل پیلا» معتقد است عضویت در شانگهای و بریکس باعث تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری بین ایران و سایر اعضای این سازمان‌ها می‌شود که این در نهایت به تضعیف اثرات تحریم‌ها منجر می‌شود.

پل پیلا از متفکرانی است که هم سابقه کار علمی و دانشگاهی دارد و هم او لیسانس خود را از دانشگاه آکسفورد و پرینستون و درجه دکتری خود را از

پیلا، استاد دانشگاه «جرج تاون» است. وی عضو اندیشکده مطرح آمریکایی بروکینگز نیز هست. او در مرکز اطلاعات و امنیت قرن ۲۱ این اندیشکده حضور دارد و از نویسندگان نشریه مطرح «نشنال اینترست» است. پیلا همچنین سابقه حضور در شورای اطلاعات ملی آمریکا را به عنوان یکی از اعضای اصلی آن نیز داشته است. وی دارای مدرک افتخاری از کالج دارتموث است. کتاب‌های پل پیلا عبارتند از: «مذاکره برای صلح: خاتمه جنگ به عنوان یک روند چانه‌زنی (۱۹۸۳)»، «تروریسم و سیاست خارجی ایالات متحده (۲۰۰۱)»، «اطلاعات و سیاست خارجی ایالات متحده: عراق، اسپتامبر و اصلاح اشتباهات (۲۰۱۱)» و «چرا آمریکا جهان را اشتباه می‌فهمد: تجربه ملی و ریشه‌های سوءبرداشت (۲۰۱۶)». در زمینه پیوستن ایران به گروه کشورهای بریکس و آثار این همکاری بزرگ جهانی اقتصاد، هفته‌نامه تازه‌های اقتصاد با وی گفت‌وگویی انجام داده که در زیر می‌آید:

■ دلیل سوق پیدا کردن کشورها به ایجاد سازمان‌های منطقه‌ای مثل بریکس در دو دهه اخیر چیست؟

دلیل اصلی ناراضی، بویژه از دیدگاه جنوب جهانی، از نحوه عملکرد نهادهای بین‌المللی موجود است. در سطح جهانی، سازمان ملل به‌طور فزاینده‌ای ناکارآمد تلقی می‌شود و مهم‌ترین نهاد آن یعنی شورای امنیت،

اغلب به دلیل استفاده اعضای دائمی از حق وتو با مانع مواجه شده است. در سطحی دیگر، G-7 به‌عنوان یک باشگاه انحصاری از کشورهای توسعه‌یافته ثروتمند که به اندازه کافی منافع و چشم‌اندازهای کشورهای کمتر توسعه‌یافته را منعکس نمی‌کند، مورد تفرق قرار می‌گیرد.

■ طی مدت اخیر، پانزدهمین

ناکارآمدی سازمان ملل

در سطح جهانی، سازمان ملل به‌طور فزاینده‌ای ناکارآمد تلقی می‌شود و مهم‌ترین نهاد آن یعنی شورای امنیت، اغلب به دلیل استفاده اعضای دائمی از حق وتو با مانع مواجه شده است

G-7 به‌عنوان یک باشگاه انحصاری از کشورهای توسعه‌یافته ثروتمند که به اندازه کافی منافع و چشم‌اندازهای کشورهای کمتر توسعه‌یافته را منعکس نمی‌کند، منفور می‌شود

انگیزه کشورها برای تضعیف دلار در جهان

به دلیل آسیب مستقیم اقتصادی استفاده آمریکا از دلار به‌عنوان ابزار تحریمی علیه اقتصاد جهان، حتی بسیاری از کشورهای که در حال حاضر تحت تحریم نیستند، دلایل مشابهی برای کاهش توانایی ایالات متحده در استفاده از موقعیت ممتاز پول خود برای اهداف سیاسی دارند.

برش

خنثی‌سازی آثار و محدودیت‌های تحریم اثر بگذارد؟ تا جایی که عضویت در این سازمان‌ها باعث تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری بین ایران و سایر اعضای این گروه‌ها می‌شود، این امر به تضعیف اثرات تحریم‌ها منجر می‌شود.

■ بریکس به‌عنوان یک بلوک تجاری مطرح است. به نظر شما چنین رژیم‌هایی تا چه اندازه ممکن است کشورهای جنوب را ذیل خود سازماندهی کنند به گونه‌ای که رژیم‌های تجاری، مالی و پولی بعد از جنگ جهانی دوم از جمله بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول و سازمان تجارت جهانی را تضعیف کنند؟

برخی از تحلیلگران در حال حاضر تضعیف چشم‌انداز پس از جنگ جهانی دوم از یک اقتصاد جهانی شده مبتنی بر تجارت آزاد جامع را که توسط سازمان تجارت جهانی (WTO) ارائه شده است، مشاهده می‌کنند. برخی از شواهد ذکر شده برای چنین تضعیفی نه تنها شامل گروه‌بندی‌هایی مانند بریکس، بلکه شامل سیاست‌های دو اقتصاد بزرگ جهان یعنی چین و ایالات متحده می‌شود. افزایش صحبت‌ها در مورد جدا کردن این اقتصادها و جنگ تجاری دولت ترامپ علیه چین، باعث اعمال تعرفه‌هایی شد که هنوز هم تا حد زیادی اعمال می‌شود، تا جایی که بریکس بزرگ به‌عنوان یک بلوک تجاری شروع به فعالیت کند، این امر جهانی شدن را بیش از پیش تضعیف خواهد کرد. با این حال، تمایل به مقابله با این روند، هم‌پوشانی بلوک‌ها است. اعضای بریکس به هر حال در گروه‌های دیگر با تمرکز اقتصادی نیز شرکت می‌کنند و هنوز نقشی برای نهادهای جهانی مانند بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول و سازمان تجارت جهانی وجود خواهد داشت.

■ بانک بریکس با تزریق پول توسط کشورهای چون ایران و عربستان می‌تواند وام‌هایی را در اختیار اعضا قرار دهد و استقلال مالی این گروه را بیشتر کند.

ارزیابی شما چیست؟ بدون شک برخی از اعضای بریکس، از جمله برخی از کشورهای تازه پذیرفته شده، چشم‌انداز افزایش سرمایه‌گذاری از سوی اعضای ثروتمندتر را مزیت عضویت و راهی برای کاهش وابستگی خود به سایر منابع خارجی می‌دانند.

مرکزی و وزارت‌های دارایی کشورهایی است که شرایط اقتصادی بسیار متفاوتی دارند. تا جایی که مروجین چنین ارزی امیدوارند که بتوانند جایگزین دلار آمریکا به‌عنوان یک ارز ذخیره و واحد حساب در تجارت بین‌الملل شود. البته هنوز دلایل محکمی برای حفظ سلطه فعلی دلار وجود دارد. دلار در حال حاضر به‌عنوان ارز برتر بین‌المللی به‌خوبی تثبیت شده است و تغییر الگوهای تجاری و مالی موجود، به دلیل وجود بازار بزرگ و از نظر قانونی سالم اوراق بهادار دولتی ایالات متحده، دشوار است.

■ با ورود ارزهای جدید به گروه بریکس، ترکیب کشورهای عضو متفاوت‌تر از قبل شده به طوری که تولیدکنندگان عمده انرژی نیز به این گروه پیوسته‌اند. به نظر شما این اتفاق نقطه قوت بریکس محسوب می‌شود؟

پنج عضو قبلی بریکس (BRICS) تا حدودی اهداف متفاوتی برای گروه داشتند که البته می‌توانند دیدگاه‌های متفاوتی در مورد نحوه ارتباط گروه با تولید انرژی داشته باشند. اما بله، این گروه به‌طور طبیعی تمایل دارد که از اهمیت و نفوذ بیشتری برخوردار باشد، زیرا اکنون نه تنها روسیه، بلکه برخی از دیگر تولیدکنندگان بزرگ نفت را نیز شامل می‌شود.

■ در یک سال اخیر بویژه موضوع دلارزدایی و استفاده از ارزهای ملی، رونق بیشتری گرفته است. آیا این موضع‌گیری‌ها بیشتر جنبه سیاسی و تقابل با آمریکا را دارد یا با کارکرد اقتصادی مطرح است؟

ملاحظات سیاسی و اقتصادی هر دو دخیل هستند. جایگاه ویژه دلار آمریکا در تجارت و امور مالی بین‌المللی به ایالات متحده بیش از هر کشور دیگری توانایی استفاده از ابزارهای اقتصادی مانند تحریم‌های بانکی را برای اهداف سیاسی می‌دهد. این امر طبیعتاً مورد خشم کشورهای است که هدف تحریم‌ها هستند، هم به دلیل آسیب مستقیم اقتصادی چنین اقداماتی و هم به دلیل اینکه تابع اراده سیاسی یک کشور دیگر هستند. حتی بسیاری از کشورهایی که در حال حاضر تحت تحریم نیستند، دلایل مشابهی برای کاهش توانایی ایالات متحده در استفاده از موقعیت ممتاز پول خود برای اهداف سیاسی دارند.

■ حضور ایران در سازمان‌های منطقه‌ای مانند شانگهای و بریکس تا چه اندازه می‌تواند روی

جایگاه ویژه دلار آمریکا در تجارت و امور مالی بین‌المللی به ایالات متحده، توانایی استفاده از ابزارهای اقتصادی مانند تحریم‌های بانکی را برای اهداف سیاسی می‌دهد

اجلاس گروه بریکس اعضای جدید خود از جمله ایران را معرفی کرد. این در حالی است که ایجاد یک پول واحد برای این گروه هدف گذاری شده است. آیا اساساً امکان ایجاد چنین پولی وجود دارد؟ آیا می‌تواند این ارز جدید در کنار ارزهای جهان‌روا کارایی لازم را داشته باشد؟

ایجاد چنین ارزی ممکن است اما بسیار دشوار است. این امر مستلزم همکاری غیرعادی بین بانک‌های

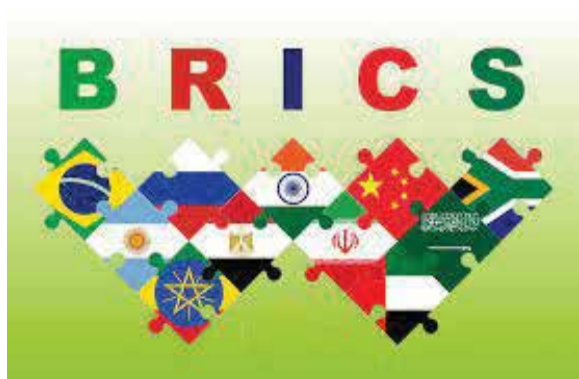

شرایط ایجاد ارز بریکس وجود دارد

ایجاد ارز بریکس، مستلزم همکاری غیرعادی بین بانک‌های مرکزی و وزارتخانه‌های دارایی کشورهای است که شرایط اقتصادی بسیار متفاوتی دارند. تا جایی که مروجین چنین ارزی امیدوارند که بتوانند جایگزین دلار آمریکا به‌عنوان یک ارز ذخیره و واحد حساب در تجارت بین‌الملل شود.

سهم ۵۷ درصدی بریکس در تجارت خارجی ایران صادرات ۹.۱ میلیارد دلاری ایران به بریکس در ۵ ماه

مناسب اقتصادی بین همه یازده عضو که عمدتاً کشورهای بزرگ و در حال توسعه هستند و سهم بزرگی از یک اقتصاد دنیا را دارند، روندی صعودی و شتابان برای تجارت ایران با اعضای فعلی و جدید بریکس به همراه خواهد داشت.

با آغاز عضویت ایران، مصر، امارات، اتیوپی، آرژانتین و عربستان از ابتدای سال ۲۰۲۴ میلادی، با فعال شدن کریدور جنوب به شمال، سیاست دلارزدایی، توسعه حمل‌ونقل، توسعه کسب‌وکار نوین بین اعضا، راه‌اندازی ارز مشترک و ایجاد سازکار

به ارزش ۷.۲ میلیارد دلار از اعضای جدید بریکس بوده است. امارات با فروش ۷.۲ میلیارد دلار، چین با ۷.۱ میلیارد دلار، روسیه با ۸۱۳ میلیون دلار، برزیل با ۱۳۰ میلیون دلار، آفریقای جنوبی با ۹.۱ میلیون دلار، اتیوپی با ۵۵۲ هزار دلار، آرژانتین با ۲۹۷ هزار دلار، مصر با ۲۷۹ هزار دلار و عربستان بدون فروش کالا، به ترتیب کشورهای فروشنده کالای مورد نیاز ایران در پنج ماهه نخست امسال در بین اعضای بریکس پلاس بودند.

۶.۸ میلیارد دلار صادرات ایران به پنج کشور عضو فعلی بریکس و ۵.۵ میلیون تن کالا به ارزش ۲.۳ میلیارد دلار نیز به اعضای جدید بوده است. همچنین از کل واردات ۱۴.۵ میلیون تنی کالا به کشور به ارزش ۲۴.۲ میلیارد دلار، ۹ میلیون و ۱۲۸ هزار تن کالا به ارزش ۱۶ میلیارد دلار از اعضای قدیم و جدید بریکس بوده که ۶۳ درصد وزن و ۶۶ درصد ارزش واردات از این کشورها در پنج ماهه امسال بوده که ۴.۴ میلیون تن کالا به ارزش ۸.۸ میلیارد دلار از اعضای فعلی بریکس و ۴.۷ میلیون تن کالا

۸۴۵ میلیون دلار، روسیه با ۳۶۱ میلیون دلار و آفریقای جنوبی با ۵۱.۵ میلیون دلار، پنج مقصد نخست صادرات کالاهای غیرنفتی ایران در ۱۰ عضو فعلی و جدید بریکس در پنج ماهه نخست امسال بودند. برزیل با خرید مستقیم ۱.۲ میلیون دلار، مصر با ۶۴۴ هزار دلار، اتیوپی با ۱۴۳ هزار دلار، عربستان با ۹۰ هزار دلار و آرژانتین با ۴۱.۳ هزار دلار مقاصد ششم تا دهم صادرات کالاهای ایرانی به اعضای بریکس بودند.

۵۲.۴ درصد وزن و ۵۷.۷ درصد ارزش کل تجارت ایران (مجموع واردات و صادرات) را به خود اختصاص داده است. از کالاهای تبادل شده بین ایران و بریکس، ۲۷.۷ میلیون تن کالای غیر نفتی به ارزش ۹ میلیارد و ۱۲۳ میلیون دلار صادرات ایران به ۱۰ کشور بریکس پلاس بوده که ۵۰ درصد وزن و ۴۷ درصد ارزش کل صادرات کشورمان به دنیا را شامل می‌شده است. چین با خرید ۵.۶ میلیارد دلار، امارات با ۲.۳ میلیارد دلار، هند با

در پنج ماهه نخست امسال نزدیک به ۳۷ میلیون تن کالا به ارزش ۲۵.۱ میلیارد دلار بین ایران و اعضای فعلی و جدید بریکس تبادل شد که ۵۲.۴ درصد وزن و ۵۷.۷ درصد کل تجارت خارجی ایران را به خود اختصاص داده است.

در این مدت بیش از ۷۰۳ میلیون تن کالای غیرنفتی به ارزش ۴۳.۵ میلیارد دلار بین ایران و کشورهای جهان تبادل شد که ۲۶.۸ میلیون تن به ارزش ۲۵ میلیارد و ۱۰۹ میلیون دلار آن بین ایران و ۱۰ کشور عضو فعلی و جدید بریکس بوده که